ष्ठति तादृगेव तदुदयात् प्राचीनमनुष्ठानं द्रष्टव्यम्। अत्राग्निहोत्रशब्दः कर्म्मनामधेयं न तु देवताविधिपरमिति प्रथमाध्यायस्य चतुर्थपादे यन्मीमांसितं तदस्माभिराघारप्रतिपादके 'भुवनमसि' इत्यनुवाक एवोदाहृतम्। आघाराग्निहोत्रशब्दयोर्नामत्वस्यैकेनैवाधिकरणेन निर्णीतत्वात् अग्निहोत्रस्य मूलप्रकृतित्वमष्टमे चिन्तितम्। तदपि 'वायव्यꣳ श्वेतमालभेत' इत्यादीनां काम्यपशूनां विकृतित्वप्रतिपादनप्रसङ्गे उदाहृतम्। इष्ट्यग्निहोत्रसोमानां मूलप्रकृतित्वस्यैकेनैवाधिकरणेन निर्णीतत्वाद्वायव्यादिपशूनामग्नीषोमीयः पशुः प्रकृतिः। तस्य चावान्तरप्रकृतित्वेन मूलप्रकृतिसापेक्षत्वान्मूलविचारस्तत्र कृतः॥

इति श्रीसायनाचार्य्यविरचिते माधवीये वेदार्थप्रकाशे कृष्णयजुर्ब्राह्मणे द्वितीयकाण्डे प्रथमप्रपाठके द्वितीयोऽनुवाकः॥ २॥

अथ तृतीयोऽनुवाकः।

द्वितीयानुवाकेऽग्निहोत्रं* निरूपितम्। तृतीयेऽधिश्रयणादिका हविःसंस्कारा उच्यन्ते। गार्हपत्यादुदीचोऽङ्गारान्निरूह्याद्यन्तान् गार्हपत्येन कृत्वेत्युपक्रम्य तेष्वग्निहोत्रमधिश्रयति इति यत् सूत्रकारेणोक्तं तदिदं विधत्ते। "रुद्रो वा एषः। यदग्निः। पत्नी स्थाली। यन्मध्येऽग्नेरधिश्रयेत्। रुद्राय पत्नीमपि दध्यात्। प्रमायुका स्यात्। उदीचोऽङ्गारान्निरूह्याधिश्रयति। पत्न्यै गोपीथाय" इति। योऽयमग्निः स एष रुद्रः क्रूरो देवः। 'रुद्रो वै क्रूरः' इति श्रुत्यन्तरात्। येयं हविराधानभूता स्थाली सा

* द्वितीयेऽग्निहोत्रमिति वा पाठः।